

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE ZA 2021 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2023 uchwalony został przez Radę Miejską w Morągu 22 lutego 2019 r. (Uchwała nr IV/52/19).

Realizatorami Programu na terenie Gminy Morąg byli:

- 1) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (ZIPPR),
- 2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS),
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA), w ramach której funkcjonuje Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy,
- 4) Komisariat Policji w Morągu,
- 5) Prokuratura Rejonowa w Ostródzie Oddział Zamiejscowy w Morągu,
- 6) Sąd Rejonowy w Ostródzie,
- 7) placówki oświatowe,
- 8) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- 9) Organizacje pozarządowe.

Zarządzeniem Burmistrza nr 895/10 z dnia 5.10.2010 r., z późn. zm., powołany został Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Morąg. Siedzibą Zespołu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, który zapewnia obsługę organizacyjno–techniczną Zespołu i grup roboczych. Od dnia 12.01.2021 r. funkcję Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego pełni Pani Alina Witkowska.

Do składu Zespołu, liczącego w 2021 r. **15** osób, wchodzi przedstawiciele: pomocy społecznej (Dyrektor MOPS, która jest Przewodniczącą Zespołu oraz starszy specjalista pracy socjalnej), Policji (Z-ca Komendanta Komisariatu Policji i dzielnicowy), oświaty (pedagogzy szkolni), Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pełniąca funkcję Zastępcy przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego), Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej (psycholog i pedagog), Prokuratury Rejonowej w Ostródzie Oddziału Zamiejscowego w Morągu (prokurator), Sądu Rejonowego w Ostródzie (kurator zawodowy ds. nieletnich), służby zdrowia (pielęgniarka środowiskowa) i organizacji pozarządowych (Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, Morąskiego Stowarzyszenia Wspierania Rodzin i Stowarzyszenia Wspomagania Rozwoju Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Dębowe Wzgórze” w Szymanowie).

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jest realizowanie działań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, integrowanie i koordynowanie działań jednostek

organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonych przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Do zadań grup roboczych należy, w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
- 2) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;
- 3) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie

W związku z epidemią wirusa SARS-CoV-2, stosownie do rekomendacji Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 26 marca 2020 r. zaktualizowanych w styczniu 2021r. zawartych w „Instrukcji dotyczącej sposobu organizacji prac: Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych, realizacji procedury „Niebieskie Karty” oraz pracowników socjalnych do pracy z rodzinami, które przejawiają problemy opiekuńczo-wychowawcze”, w celu zwiększenia bezpieczeństwa zdrowotnego osób realizujących zadania związane z procedurą „Niebieskie Karty”, osób i rodzin doświadczających przemocy, a także pracowników socjalnych, którzy pracowali z rodzinami przejawiającymi problemy opiekuńczo – wychowawcze, praca prowadzona była w reżimie sanitarnym. Praca grup roboczych ograniczała się do niezbędnych zadań, w tym za pomocą zdalnych środków komunikacji. Ustalenia dotyczące sytuacji rodzin objętych procedurą NK-A dokonywane były pomiędzy członkami grup roboczych w formie spotkań z zastosowaniem reżimu sanitarnego oraz za pośrednictwem rozmów telefonicznych/video konferencji/korespondencji mailowej lub w innej formie elektronicznej. Pracownicy socjalni, asystenci rodziny, dzielnicowi pracowali również w środowisku, sprawdzając bezpieczeństwo osób i rodzin.

Stosownie do Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie formularza Niebieska Karta – A przez przedstawiciela jednego z podmiotów wymienionych w ustawie z dnia 29 lipca 2015 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie: policji, pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty i służby zdrowia.

W 2021 roku do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wpłynęło **35** formularzy „Niebieska Karta – A”, (w 2020 r. – 55) w tym:

- 33 „NK – A” wszczynających procedurę po raz pierwszy,
- 2 „NK – A” sporządzonych po raz kolejny w rodzinach, w których była procedowana „NK – A”.

Podmiotami wszczynającymi procedurę byli:

- Policja – 29 wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A”, w tym wszczynających procedurę – 28,
- MOPS - 4 wypełnione formularze „Niebieska Karta – A”, w tym wszczynających procedurę – 3,

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 1 wypełniony formularz „Niebieska Karta – A” wszczynający procedurę,
- oświata – 1 wypełniony formularz „Niebieska Karta – A” wszczynający procedurę,

W okresie sprawozdawczym, w związku z wszczęciem procedury Niebieska karta – A, przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego powołała 33 nowe grupy robocze. Pracę nadal prowadzono w 15 grupach roboczych utworzonych w latach poprzednich. Łącznie w 2021r. pracowało 48 grup roboczych z:

- 48 rodzinami i 175 osobami w tych rodzinach, uwikłanymi w problem przemocy domowej, w tym:
  - 55 kobiet (w tym 7 niepełnosprawnych i 16 starszych)
  - 58 mężczyzn (w tym 6 niepełnosprawnych i 7 starszych),
  - 62 dzieci (w tym 1 niepełnosprawne),

Zdiagnozowano 65 osób dotkniętymi przemocą w rodzinie, w tym:

- 46 kobiety,
- 4 mężczyzn,
- 15 dzieci

Wszystkie osoby dotknięte przemocą w rodzinie (65 osób) były objęte pomocą członków grup roboczych oraz w formie poradnictwa specjalistycznego, w tym:

- psychologicznego – 49 osób,
- pedagogicznego – 21 osób,
- prawnego – 20 osób,
- medycznego – 0,
- socjalnego – 51 osób,
- zawodowego i rodzinnego – 9 osób.

W roku sprawozdawczym w 3 rodzinach procedura „Niebieska Karta - A” została wszczęta w związku z podejrzeniem stosowania przemocy wobec 3 małoletnich dzieci. W 5 rodzinach z 13-giem dzieci procedura „NK” wszczęta w 2020r. została zakończona w 2021r. w związku ustaniem przemocy w rodzinie i uzasadnionym przypuszczeniem zaprzestania dalszego stosowania przemocy oraz po zrealizowaniu planu pomocy: w przypadku 1 rodziny 6-ro dzieci zostało zabezpieczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej na czas prowadzonego postępowania w sprawie o ograniczenie władzy rodzicielskiej (dzieci nadal przebywają w placówce).

Rodziny z dziećmi były objęte wsparciem psychologicznym i pedagogicznym w szkołach oraz przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, pracą socjalną, poradnictwem rodzinnym, wsparciem asystenta rodziny. Wszystkie formy wsparcia w instytucjach organizowane były przez członków grupy roboczej. Sytuacja dzieci w środowisku monitorowana była przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, funkcjonariuszy Policji, pedagogów szkolnych, wychowawców, kuratorów sądowych zawodowych i społecznych. Przedstawiciele wszystkich instytucji współpracowali ze sobą na rzecz poprawy sytuacji w rodzinach, wspierali, organizowali pomoc specjalistyczną. Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie z inicjatywy grup roboczych:

- skierowała do Sądu Rejonowego w Ostródzie Wydział Rodzinny i Nieletnich wnioski o wgląd w funkcjonowanie rodziny, w przypadku 3 rodzin,
- poinformowała Sąd Rejonowy w Ostródzie Wydział Rodzinny i Nieletnich o wdrożeniu procedury Niebieska Karta w rodzinie, w której rodzice mieli już ograniczoną władzę rodzicielską – 1 rodzina,
- złożyła do Prokuratury zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa stosowania przemocy w rodzinie w przypadku 2 rodzin, gdzie nadal trwają postępowania sprawdzające.

Pozostałe dane:

- 1) W okresie sprawozdawczym, powoływane przez przewodniczącą Zespołu grupy robocze, które pracowały z 48 rodzinami dotkniętymi problemem przemocy, spotykały się 78 razy.
Do składu grup roboczych w 2021 r. zostało powołanych ogółem 39 osób, w tym 12 pracowników socjalnych, 5 funkcjonariuszy Policji, 5 członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 13 pedagogów szkolnych, przedstawiciela organizacji pozarządowej – 1 osoba, przedstawicieli Sądu (kurator zawodowy i kurator społeczny) – 3. Powołani do grup roboczych przedstawiciele instytucji w ramach swoich obowiązków służbowych diagnozowali sytuację w rodzinach, w szkole i w środowisku zamieszkania, monitorowali sposób funkcjonowania rodziny. Członkowie grup roboczych uczestniczyli w posiedzeniach w ramach swoich obowiązków służbowych i nie otrzymywali z tego tytułu wynagrodzenia.
- 2) Procedurę Niebieska Karta w 2021 r. zakończono w 40 rodzinach, w tym: z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy zakończono procedurę Niebieskiej Karty w 32 rodzinach, a z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań – procedurę zakończono w 8 rodzinach. Decyzję w sprawie zakończenia procedury NK podejmuje grupa robocza pracująca z rodziną, po zaakceptowaniu przez przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego.
- 3) Pomocą grup roboczych zostały objęte 175 osób, w tym 55 kobiet (w tym: niepełnosprawnych – 7, starszych - 16), 58 mężczyzn (w tym: niepełnosprawnych – 6, starszych - 7) i 62 dzieci (w tym: niepełnosprawnych – 5), pozostających w strukturze rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty (w formie: poradnictwa socjalnego, prawnego, psychologicznego, zawodowego i rodzinnego).
- 4) W 2021 roku nie była udzielana pomoc medyczna w związku z przemocą w rodzinie.
- 5) Z informacji przekazanej przez Komisariat Policji w Morągu wynika, iż w 2021 roku prowadzone były 20 dochodzenia z art. 207 Kodeksu Karnego, z których 9 zakończyło się skierowaniem aktu oskarżenia do Sądu, 2 postępowania nadal są prowadzone w Komisariacie Policji w Morągu (stan na dzień 01.03.2022 r.), 9 postępowań zostało umorzonych, w tym 7 ze względu na brak znamion przestępstwa, 1 – z powodu niepoczytalności sprawcy, 1 – z powodu zgonu sprawcy.
- 6) Z danych zgromadzonych przez pracowników socjalnych, uzyskanych podczas posiedzeń grup roboczych oraz współpracy z przedstawicielami innych instytucji uczestniczących w procedurze NK, Sądy Karne, wobec osób stosujących przemoc w rodzinie zastosowały następujące sankcje:
  - karę pozbawienia wolności – wobec 4 osób,
  - tymczasowy areszt – wobec 2 osób,
  - zakaz zbliżania się do ofiary przemocy – wobec 7 osób
  - kara pozbawienia wolności z zawieszeniem na czas próby – wobec 2 osób,
  - nakaz opuszczenia lokalu mieszkalnego – wobec 5 osób
  - obowiązek zgłaszania się w Komisariacie Policji – wobec 3 osób
  - ograniczenie wolności połączonej z obowiązkiem wykonywania pracy na cele społeczne – nie zastosowano,
  - zobowiązanie do utrzymania abstynencji – 11 osób.
- 7) W okresie sprawozdawczym doszło do zabezpieczenia przez Sąd Rodzinny i Nieletnich dobra 6-letnich dzieci z jednej rodziny poprzez umieszczenie ich w placówce opiekuńczo – wychowawczej w związku z podejrzeniem stosowania przemocy przez jednego z rodziców – procedura Niebieska Karta została wszczęta w 2020 r.

Realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie realizowany był zgodnie z celami, w następujący sposób:

Cel 1

Wszechstronne wsparcie rodzin dotkniętych przemocą, opracowanie programów w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz podejmowanie działań mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie.

1. Osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w Gminie Morąg w roku 2021 r. udzielona zostało wsparcie w formie:
  - poradnictwa psychologicznego dla 49 osób realizowanego przez psychologów i psychoterapeutę zatrudnionych w GKRPA w Morągu oraz psychologów z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Morągu,
  - pedagogicznego udzielonego przez pedagogów szkolnych w placówkach oświatowych na terenie Miasta i Gminy Morąg oraz Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Morągu,
  - poradnictwa prawnego dla 20 osób udzielonego przez radcę prawnego w MOPS oraz w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym ds. Przemocy i Uzależnień przy GKRPA w Morągu,
  - pracy socjalnej świadczonej przez pracowników socjalnych, którą objętych zostało 51 osób;
  - poradnictwa zawodowego i rodzinnego świadczonego przez pracowników socjalnych i asystentów rodziny zatrudnionych w MOPS Morąg dla 9 osób.

Funkcjonujący w strukturach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Punkt Informacyjno – Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy oferuje pomoc radcy prawnego, psychologa i psychoterapeuty. Z informacji Punktu Konsultacyjnego wynika, że spośród zgłaszających się do Punktu – 51 osób zgłaszało problem przemocy w rodzinie: 43 kobiety, w tym 10 w wieku po 60 roku życia, 2 mężczyzn, w tym 1 w wieku po 60 roku życia i 6-oro dzieci.

W 2021 r. do GKRPA wpłynęło 20 wniosków o wszczęcie postępowania wobec osób nadużywających alkoholu, w których sygnalizowany był problem przemocy wobec kobiet, w tym w 7 przypadkach w wieku po 60 roku życia.

Rodziny, w których zachodzi podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie objęte były wsparciem w formie pracy socjalnej realizowanej przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Morągu oraz innymi działaniami należącymi do kompetencji Policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i oświaty – zadania dla poszczególnych przedstawicieli określane są w indywidualnych planach pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i zapisywane w Niebieskiej Karcie – C.

2. Przedstawiciele instytucji z Gminy Morąg, pracownik MOPS, Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych) uczestniczą od 2019r. w projekcie realizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Ostródzie „Innowacyjne podejście do przeciwdziałania przemocy w rodzinie we współpracy ponadnarodowej”. W ramach projektu został powołany Powiatowy Konsultant do Spraw Przeciwdziałania Przemocy działający w Komendzie Powiatowej Policji w Ostródzie dla mieszkańców Powiatu Ostródzkiego oraz została utworzona infolinia działająca raz w tygodniu w piątki. Pracownicy socjalni MOPS (2 osoby), Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, policjant

Komisariatu Policji w Morągu uczestniczyli od 2019 r. do 2021 r. jako eksperci w spotkaniach Powiatowej Grupy Refleksyjnej Powiatu Ostródzkiego w ramach projektu „Kooperacja Efektywna i Skuteczna”, gdzie omawiano strategie dotyczące rozwiązywania problemów alkoholowych i przemocy oraz współpracy między instytucjami. W ramach projektu stworzony został model kooperacji między instytucjami pomocy i integracji społecznej, a podmiotami innych polityk sektorowych w gminach miejsko – wiejskich.

Pomimo ogłoszonego w kraju od marca 2020 r. stanu epidemicznego przedstawiciele instytucji działających na rzecz osób i rodzin z problemem przemocy współpracowali ze sobą w indywidualnych sprawach, realizując zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W indywidualnych sprawach grupy robocze podejmowały decyzję o pracy zdalnej w rodzinach. Jednak we wszystkich rodzinach, w których wszczęta była „NK-A” pracownicy socjalni i dzielnicowi monitorowali środowisko i sprawdzali stan bezpieczeństwa rodzin poprzez wizyty w środowisku.

3. W okresie sprawozdawczym nie tworzono grup wsparcia dla rodzin z problemem przemocy ze względu na stan epidemiczny w kraju. Pomoc dla osób/rodzin z problemem przemocy była organizowana w formie indywidualnych spotkań lub w formie zdalnej (teleporady) z psychologami, psychoterapeutą, radcą prawnym, pracownikami socjalnymi, dzielnicowymi, pedagogami w szkołach, asystentami rodziny.
4. W 2021r. w Powiecie Ostródzkim nie był realizowany program korekcyjno–edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie. W związku z tym na terenie Gminy Morąg organizowane było również wsparcie dla osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie w formie indywidualnych konsultacji z psychologiem, psychoterapeutą i radcą prawnym przez działający w strukturze Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Punkt Informacyjno – Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy oraz w formie pracy socjalnej świadczonej przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Morągu, dzielnicowych Komisariatu Policji w Morągu, kuratorów sądowych zawodowych dla dorosłych Sądu Rejonowego w Ostródzie. Działania te miały głównie na celu wyeliminowanie nieprawidłowych zachowań osób stosujących przemoc w rodzinach, wskazanie prawidłowych wzorców funkcjonowania w rodzinach. Osoby stosujące przemoc w rodzinie wzywane były również na Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, podczas których przeprowadzano z nimi rozmowy motywujące do poddania się leczeniu odwykowemu i utrzymywania abstynencji. Osoby wymagające wsparcia do Punktu były kierowane przez przedstawicieli instytucji (pracowników socjalnych, asystentów rodziny, dzielnicowych, pedagogów szkolnych), przez grupy robocze Zespołu Interdyscyplinarnego oraz zgłaszały się z własnej inicjatywy
5. Rodziny informowane były o przysługującym im prawie do bezpłatnej pomocy prawnej (pomoc w przygotowaniu pozwu o alimenty, rozwód, eksmisję, poradnictwo prawne w załatwieniu spraw urzędowych) świadczonej przez radców prawnych:
  - w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej;
  - w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
  - w Punkcie Nieodpłatnej Pomocy Prawnej (z siedzibą Miejskiej Biblioteki Publicznej);psychologicznej, psychoterapeutycznej:
  - Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym ds. Uzależnień i Przemocy przy GKRPA,
  - Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej,
  - w szkołach gminnych;medycznej – prawo do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego.
6. Z informacji uzyskanych od Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2021 r. wynika, że w szkołach podstawowych na terenie Morąga (SP Nr 2, SP Nr 4) i SP w Bramce zostały zrealizowane zajęcia socjoterapeutyczne dla 88 dzieci.

W szkołach podstawowych na terenie miasta i Gminy Morąg dla 192 dzieci przeprowadzono zajęcia profilaktyczne zawierające zagadnienia związane z przemocą.

W 2021r. zrealizowano 2 kampanie dotyczące przemocy:

- „Przemoc boli”
- „Nie odwracaj wzroku – STOP przemocy”.

Gmina Morąg w partnerstwie z Powiatowym Centrum Pomocy w Rodzinie od stycznia 2020 r. realizuje projekt „Razem dla Rodziny”, w ramach którego 14 rodzin z Gminy Morąg, w których zdiagnozowano problemy wychowawcze z dziećmi, niewydolnych wychowawczo, w tym z problemem przemocy w rodzinie, zostało objętych wsparciem psychologa, pedagoga, psychoterapeuty, logopedy, radcy prawnego, trenera Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniach, konsultanta rodziny, asystenta rodziny i pracownika socjalnego. Realizacja projektu została przedłużona do czerwca 2022r. dla 5 rodzin.

Cel 2

Zwiększenie kompetencji i kwalifikacji pracowników służb, instytucji, organizacji pozarządowych (w szczególności oświaty, służby zdrowia, pomocy społecznej, policji, sądu, prokuratury i innych) specjalizujących się w przeciwdziałaniu przemocy na terenie Gminy Morąg

1. Udział pracowników socjalnych MOPS w szkoleniach:
  - „Funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych oraz praktyczne problemy związane ze stosowaniem ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” – online,
  - „Procedura Niebieskie karty” – zorganizowany przez Zespół Interdyscyplinarny, w którym udział wzięło 7 pracowników socjalnych, przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego, zastępca przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego
  - Spotkanie Zespołu Interdyscyplinarnego z konsultantem ds. przemocy w powiecie ostródzkim, które odbyło się w Ratuszu Miejski w Morągu, w którym wzięło udział 18 członków ZI, 5 pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Morągu, 2 dzielnicowych Komisariatu Policji w Morągu, 2 przedstawiciele GKRPA w Morągu oraz przedstawiciele Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie Pan Mariusz Bojarowski, Pani Izabela Więckowska i Pani Małgorzata Koneczanin – Powiatowy konsultant ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działający w Komendzie Powiatowej Policji w Ostródzie
  - „Etapy pracy z osobami doznającymi przemocy w rodzinie i stosującymi przemoc w rodzinie” – organizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego, w którym wzięło udział pracownik socjalny i jednocześnie członek Zespołu Interdyscyplinarnego oraz przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego;
  - „Krzywdzenie dzieci przez dorosłych stosujących przemoc” Niebieska Linia (online) udział wzięło 1 pracownik socjalny;
  - Pracownik socjalny i jednocześnie członek Zespołu Interdyscyplinarnego od lipca 2021 r. jest uczestnikiem wojewódzkiej grupy roboczej ds. funkcjonowania Zespołów Interdyscyplinarnych z województwa warmińsko-mazurskiego. Pierwsze spotkanie odbyło się online dnia 25.11.2021r, podczas którego omówiono najczęściej występujące nieprawidłowości w procedurze Niebieskie Karty oraz zagadnienia „Szkoly dla rodziców”.
2. Udział funkcjonariuszy Policji – dzielnicowych w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – szkolenia wewnętrzne;

3. Udział Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii oraz członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w szkoleniach, konferencjach:
  - Konferencja pt. „Nowe wyzwania w profilaktyce. Czas kryzysu czy nowych szans” w Olsztynie – 2 osoby,
  - Zadania i Kompetencje Członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych” – szkolenie organizowane ze środków budżetu Gminy Morąg z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 16 osób,
  - „Utracona wolność – narkomania i inne uzależnienia” – 17 osób.

4. Udział kadry pedagogicznej z gminy Morąg w szkoleniach:
  - trening umiejętności społecznych organizowane przez „Stowarzyszenie Morąska Jedynka” – pedagog i nauczyciele – 12 osób,
  - wspomaganie rodziców w procesie wychowawczym, ze szczególnym zwróceniem uwagi na bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z zasobów dostępnych w sieci – 25 nauczycieli,
  - „Nowe wyzwania w profilaktyce. Czas kryzysu czy nowych szans” – 1 osoba,
  - „Zadania i kompetencje członków GKRPA” – 1 osoba,
  - „Strategia radzenia sobie z lękiem, trudnościami emocjonalnymi i komunikacyjnymi wśród dzieci i młodzieży” (webinar) – 2 osoby,
  - „Opracowanie instrumentów do prowadzenia diagnozy psychologiczno-pedagogicznej” (webinar) – 2 osoby,
  - „Apteczka Kierunek”,
 cała kadra pedagogiczna SP nr 3 w Morągu uczestniczyła w szkoleniach:
  - „Depresje, myśli samobójcze, samookaleczenia – jak rozpoznać i jak pomagać dzieciom i młodzieży w kryzysie?”,
  - „Agresja i przemoc w szkole”,
  - „Budowanie autorytetu wśród dzieci i młodzieży”,
  - „Depresja u dzieci i młodzieży – jak pomóc uczniom?”,
  - Innowacyjny nauczyciel – aktywny i zaangażowany uczeń czyli o innowacjach edukacyjnych”,
  - „Kreatywność w nowoczesnej szkole – metodyka włączania twórczości i kreatywności w proces dydaktyczny”, - „Czym jest fonoholizm i jak mu zapobiegać?”
  - aktywny udział pedagogów w posiedzeniach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy.

Cel 3

Podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości wsparcia.

1. W 2021 r. Pełnomocnik Burmistrza ds profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizował 2 kampanie społeczne dotyczące przemocy:
  - „Przemoc boli”,
  - „Nie odwracaj wzroku – STOP przemocy”.

2. Gmina Morąg, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu wspólnie z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyłączyły się w okresie od 25.11.2021 r. do 10.12.2021r. do ogólnoswiatowej Kampanii „Biała Wstążka”, która symbolizuje sprzeciw dotyczący przemocy mężczyzn wobec kobiet, w ramach której:
  - dnia 4 grudnia 2021r. (w sobotę) w siedzibie Biura Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Morągu, ul. Dworcowa 7 w ramach

„Otwartych Drzwi” dyżur pełnili specjaliści z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie: dwóch psychologów, radca prawny, członek GKRPA i psychoterapeuta, pracownik socjalny. Na znak sprzeciwu przeciw przemocy wobec kobiet przypinano mężczyznom deklarującym niestosowanie przemocy wobec kobiet, Białe Wstążki m.in. mężczyznom zatrudnionym w Urzędzie Miejskim w Morągu, Domu Kultury w Morągu, funkcjonariuszom Policji i Straży Pożarnej. Ponadto harcerze w dniu 27.11.2021 r przypinali białe wstążki mieszkańcom Morąga jednocześnie odbierając od mężczyzn deklarację niestosowania przemocy wobec kobiet.

3. Ze środków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zakupiono:
  - kampanie profilaktyczno-edukacyjne „Depresja?”, „Zachowaj Trzeźwy Umysł – W poszukiwaniu szczęścia”;
  - kurs online „Lepiej przeżyj – w opanowaniu nałogów i uzależnień”, który zawiera scenariusze zajęć, filmy i testy;
  - prenumeratę czasopisma „Niebieska Linia”;
  - książki o tematyce psychologicznej, profilaktycznej i prozdrowotnej,
- które zostały przekazane m.in. do placówek oświatowych, pomocy społecznej, Policji jak również dla osób zagrożonych przemocą.
4. Podczas posiedzeń grup roboczych osobom doświadczającym przemocy przekazywano „Informator dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie” zawierający m.in. informacje o formach przemocy, cyklach przemocy, zadaniach służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, oraz ulotki z informacjami o miejscach uzyskania wsparcia, w tym na terenie Gminy Morąg (z telefonami, adresami), materiały edukacyjne „Reaguj na przemoc”, „Postaw na Rodzinę”.
5. W Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych znajduje się biblioteczka z dostępną literaturą oraz czasopismami (o tematyce przemocy i uzależnień), z których mogą korzystać przedstawiciele instytucji zajmujących się problemem przemocy, jak również klienci korzystający z pomocy Komisji.
6. Na tablicach informacyjnych w szkołach oraz na stronach internetowych umieszczone są informacje nt. form przemocy, sposobów reagowania, miejsc uzyskania wsparcia, nr telefonów zaufania, Rzecznika Praw Dziecka.
7. Osoby z problemem alkoholowym wykazujące nieprawidłowe zachowania wobec swoich rodzin, motywowane były do podjęcia terapii odwykowej, jak również kierowane były wnioski do GKRPA celem podjęcia działań wobec tych osób (w ramach procedury Niebieskie Karty) – 13 wniosków.
8. Realizacja programów profilaktyczno – wychowawczych skierowanych do uczniów szkół z tereny Gminy Morąg z elementami zagadnień z zakresu przemocy, komunikacji interpersonalnej, współdziałania, wrażliwości, zapobiegania agresji – szczegółowe informacje w sprawozdaniu z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za 2021 r.:
  - „Busola 2” – 23 uczniów (SP Łącznie)
  - „Busola 1” – 40 uczniów (SP Łącznie)
  - W-f z AWF (aktywny powrót do szkoły) (SP Łącznie)
  - „Grunt to dobre wychowanie” – 15 uczniów (SP Łącznie) ;
  - „Bądź kumplem nie dokuczaj” – 12 uczniów (SP Łącznie);
  - „Cyberprzemoc – bądź bezpieczny w sieci” – 98 uczniów (SP Łącznie)
  - „Przyjaciel Zippiego” – 24 uczniów;
  - Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej,
  - Spójrz Inaczej’
  - Cukierki,
  - Program Domowych Detektywów,

- Fantastyczne Możliwości,

9. Z informacji przekazanych ze szkół i przedszkoli działających na terenie Miasta i Gminy Morąg, wynika, że nauczyciele i pedagodzy przeprowadzali szereg szkoleń, zajęć, rozmów indywidualnych jak i w grupach z uczniami i ich rodzicami w formie stacjonarnej oraz zdalnej ze względu na pandemię Covid-19 w zakresie propagowania zachowań bez przemocy zarówno wśród rówieśników, jak i w domach rodzinnych, w tym :
- zajęcia rozwijające kompetencje społeczne dla uczniów przejawiających trudności w relacjach społecznych – 9 osób (SP Słonecznik), 50 uczniów (SP Nr 2)
  - pogadanki z uczniami na temat przemocy,
  - kampania dla uczniów klas IV-VIII „Zachowaj trzeźwy umysł”
  - spotkania z dzielnicowymi, którzy przeprowadzali indywidualne i grupowe spotkania z uczniami,
  - objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną uczniów zgodnie z zaleceniami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej oraz wymagających takiego wsparcia,
  - pogadanki z rodzicami i uczniami na temat rodzaju agresji i przemocy – 377 uczniów (SP Nr 4),
  - objęcie uczniów indywidualną opieką pedagogiczno–terapeutyczną m.in. w zakresie eliminowania napięć psychicznych związanych z niepowodzeniami szkolnymi, rozwiązywaniem trudności na tle konfliktów rodzinnych, rozwiązywania konfliktów z rówieśnikami i nauczycielami
  - kierowanie uczniów do pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
  - realizacja szkolnych programów wychowawczo – profilaktycznych poprzez profilaktykę zachowań agresywnych, wdrażanie do trafnej oceny niebezpieczeństw, wyrównanie szans edukacyjnych uczniów, przeciwdziałanie uzależnieniom (upowszechnianie wiedzy na temat niebezpieczeństw wynikających z używania substancji uzależniających), promowanie zdrowego stylu życia,
  - prowadzono pedagogizację rodziców podczas spotkań w zakresie: Komunikacji bez przemocy, Agresji, Cyberprzemocy i używek wśród nastolatków, Portale społeczne naszych dzieci, Bezpieczeństwo i dziecka w sieci, Agresja u dzieci, przyczyny i sposoby jej przeciwdziałania, Sposoby spędzania czasu wolnego przez dzieci w młodszym wieku szkolnym, Bezpiecznie w domu i w szkole.
  - diagnozowanie samopoczucia uczniów w domu w czasie edukacji zdalnej,
  - profilaktyczne zajęcia sportowe, w tym Unplugged (SP Nr 1),
  - warsztaty profilaktyczno-wychowawcze dla uczniów „Spójrz inaczej” (38 uczniów w SP nr 2 w Morągu) – dotyczące komunikacji interpersonalnej, współdziałania, wrażliwości na innych, zapobieganiu agresji rówieśniczej, rola rodziny.

W szkołach na zebraniach z rodzicami (online) prowadzone były pogadanki dotyczące agresji:

- „Agresja dziecka w wieku szkolnym – przyczyny, przejawy i przeciwdziałania” – dla 20 osób
- „Zagrożenia płynące z cyberprzemocy” – dla 80 osób
- „Cyberprzemoc – skutki prawne” – dla 26 rodziców

Ponadto prowadzono zajęcia:

- rozwijające kompetencje emocjonalno – społeczne – 30 uczniów
- korekcyjno – kompensacyjne
- socjoterapeutyczne
- terapie indywidualnego
- profilaktykę zachowań agresywnych
- przeciwdziałanie uzależnieniom
- promowanie zdrowego stylu życia.
- program profilaktyki alkoholowej „DEBATA” autorstwa prof. Krzysztofa Wojcieszka,

10. Gmina Morąg w 2021 r. włączyła się do obchodów XXIII Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny pod hasłem „Młodość – Miłość – Małżeństwo - Rodzina”, w ramach których zrealizowano szereg działań w zakresie wspierania rodzin, promujących właściwe relacje w rodzinie:
- konkurs plastyczny dla dzieci przedszkolnych i szkół podstawowych – realizacja Urząd Miejski w Morągu, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu, Centrum Szkoleniowo-Konferencyjne „Animator” Katarzyna Królak – w placówkach oświatowych na terenie Miasta i Gminy Morąg,
  - Piknik Rodzinny nad jeziorem Skierniewickim – realizacja Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Morągu na Plaży Miejskiej przy jeziorze Skierniewickim,
  - Rodzinny turniej piłki plażowej – realizacja Urząd Miejski w Morągu, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu, Centrum Szkoleniowo-Konferencyjne „Animator” Katarzyna Królak, Stowarzyszenie Przyjaciół Piłki Siatkowej Morąg w Parku Sportowo-Rekreacyjnym ul. Wyszyńskiego w Morągu,
  - Rodzinny turniej Boule - realizacja Urząd Miejski w Morągu, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu, Centrum Szkoleniowo-Konferencyjne „Animator” Katarzyna Królak w Parku Sportowo-Rekreacyjnym ul. Wyszyńskiego w Morągu,
  - Promocyjne ceny biletów dla rodzin w Pływalni „Morąska Perła”,
  - Rodzinna gra miejska „Zabookowany Morąg” – realizator Miejska Biblioteka Publiczna w Morągu na terenie Parku rekreacyjnego w Morągu.

Prowadzenie działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie

Działania edukacyjne mające na celu wzmocnienie kompetencji opiekuńczych i wychowawczych rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie prowadzone są przy współpracy i partnerstwie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkół, organizacji pozarządowych (Morąskie Stowarzyszenie Wspierania Rodzin, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci), Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, kuratorów sądowych zawodowych.

W ramach wczesnej profilaktyki oraz poprawy kompetencji wychowawczych w 2021 r. Biuro Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zrealizowało w 2 turach (od 17.05.2021r. do 23.06.2021r. i od 14.09.2021r. do 17.12.2021r.) warsztaty „Szkoła dla rodziców i wychowawców”, w których uczestniczyło 19 osób. Warsztaty odbywały się w świetlicy Biura Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i były finansowane z Budżetu Gminy Morąg z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomani.

Działania edukacyjne polegały na:

1. Wspieraniu rodzin ze strony asystenta rodziny, konsultanta rodziny, psychologa, psychoterapeuty, terapeuty ds. uzależnień, mediatora, socjoterapeuty, radcy prawnego, psychologów, pedagogów w zakresie wzmocnienia roli i funkcji rodziny z elementami przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, przeciwdziałanie marginalizacji. Były przeprowadzane rozmowy motywacyjne do podjęcia terapii odwykowej, udziału w Szkole dla Rodziców, organizowanej i finansowanej przez Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Praca z rodziną w formie poradnictwa indywidualnego.
2. Realizacji oddziaływań edukacyjnych na rzecz rodziny przez zatrudnionych we wszystkich szkołach gminnych pedagogów szkolnych i psychologów.
3. Wspieraniu rodzin uczestniczących w projekcie „Razem dla rodziny” realizowanym w partnerstwie Gminy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie, w formie: wsparcia ze strony pedagoga, psychologa, psychoterapeuty, trenera Terapii Skoncentrowanej na

Rozwiązaniach, radcy prawnego, logopedy, pracownika socjalnego, asystenta rodziny, konsultanta rodziny. W ramach projektu zrealizowane zostały warsztaty umiejętności społecznych.

4. Pracy socjalnej – przeprowadzanie rozmów motywacyjnych do zmiany zachowania, postaw, uświadamianie rodzinom wpływu ich negatywnych zachowań na rozwój psychiczny i emocjonalny dziecka, motywowanie do podjęcia terapii odwykowej.
5. Udostępnianiami rodzinom ulotek, broszur, informatorów edukacyjnych pozyskiwanych m.in. od Pełnomocnika Burmistrza.
6. Współpracy interdyscyplinarnej pomiędzy pracownikami socjalnymi, asystentami rodziny, pedagogami szkolnymi, kuratorami zawodowymi i społecznymi wydziału Rodzinnego, polegającej na diagnozowaniu potrzeb rodziny, sytuacji dziecka w rodzinie, opracowywaniu planu pomocy rodzinie, monitorowaniu funkcjonowania rodziny, przeprowadzania rozmów motywacyjnych i wspierających.

Finansowanie zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Z informacji Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, iż na działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, z budżetu Gminy Morąg, zostały wydatkowane środki w wysokości 24.947,63 zł, z przeznaczeniem na funkcjonowanie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, zakup materiałów edukacyjnych (książki, prenumeratę czasopism, zakup materiałów na potrzeby kampanii), szkolenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu ze środków własnych Gminy wydatkował kwotę 1.299 zł na realizację szkoleń dla pracowników socjalnych i członków Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie procedury „Niebieskie Karty”.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych nie otrzymują wynagrodzenia z tytułu uczestnictwa w posiedzeniach.

Morąg, dnia 14.03.2022 r

DYREKTOR
Alina Witkowska